

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3383/2019. (XII. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kecskeméti Törvényszék 5.Pkf.20.390/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, és 43. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak a Kecskeméti Törvényszék 5.Pkf.20.390/2019/2. számú végzése, valamint a Kecskeméti Járásbíróság 22.P.20.083/2018/27. számú végzése ellen az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Álláspontjuk szerint a sérelmezett döntések sértik az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog követelményeit, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogukat.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó, végrehajtás megszüntetése iránt indított polgári perben az indítványozók mint felperesek szerepelnek. A felperesek kereseti kérelmükben személyes költségmentesség vagy személyes költségfeljegyzési jog megállapítása iránti kérelmet terjesztettek elő, melyet a Kecskeméti Járásbíróság a 22.P.20.083/2018/11. számú végzésével visszautasított. A bíróság indokolása szerint az indítványozók kérelmüket nem a hatályos nyomtatványon, és hiányosan terjesztették elő úgy, hogy eljárása során két ízben is hiánypótlásra szólította fel az indítványozókat részletes tájékoztatással arról, hogy mit, milyen módon szükséges a kérelem elbírálásához becsatolni, az indítványozók azonban a felhívásoknak csak részben tettek eleget. Végzésében a Járásbíróság kötelezte továbbá az indítványozókat a peres eljárás megindításához szükséges mértékű eljárási illeték megfizetésére. A Járásbíróság az indokolásában részletesen kifejtette, hogy a döntés meghozatalára a rendelkezésére álló okiratok, nyilatkozatok figyelembevételével, mely jogszabályok alapján, mely követelmények figyelembevételével került sor.
- [4] Az indítványozók a Járásbíróság végzésével szemben fellebbezést nyújtottak be. A fellebbezésüket a Kecskeméti Törvényszék egy ízben kérte kiegészíteni, illetőleg pontosítani, majd 5.Pkf.21.716/2018/2. számú végzésével megállapította, hogy a fellebbezés alaptalan, és a Járásbíróság végzését helybenhagyta. A Törvényszék megállapította, hogy az első fokon eljáró Járásbíróság az alkalmazandó jogszabályokat helyesen hívta fel, a döntésének jogi indokolásával mindenben egyetértett. Indokolásában kifejtette továbbá azt is, hogy a személyes költségmentesség, vagy a személyes költségfeljegyzési jog engedélyezéséhez szükség van a kérelmező jövedelmi és vagyoni viszonyainak, továbbá egyes személyes körülményeinek a rendeletben meghatározottak szerinti igazolására, az indítványozók költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelme pedig pont az érdemi elbíráláshoz szükséges adatok hiányában volt elbírálásra alkalmatlan annak ellenére, hogy a nyomtatvány részletesen tartalmazza a kitöltésre vonatkozó útmutatókat, illetve annak felsorolását, hogy mellékletként milyen dokumentumok, okiratok becsatolása szükséges.
- [5] Ezt követően az indítványozók az előírt illetékfizetési kötelezettségüknek határidőben nem tettek eleget, így a Kecskeméti Járásbíróság az indítványozók keresetlevelét a 22.P.083/2018/27. számú végzésével visszautasította. Az indítványozók ezen végzés ellen is fellebbezést nyújtottak be.
- [6] A Kecskeméti Törvényszék 5.Pkf.20.390/2019/2. számú végzésével az indítványozók fellebbezését alaptalannak találta, és az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Indokolásában rögzítette, hogy – az indítványozók által sem vitatottan – az elsőfokú bíróság végzésében foglalt illeték lerovására vonatkozó felhívásnak az indítványozók nem tettek eleget, így a keresetlevelét visszautasítására ennek jogkövetkezményeként jogszerűen került sor.
- [7] 1.2. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat, melyet egy ízben kiegészítettek. Alkotmányjogi panaszukban úgy érveltek, hogy a Kecskeméti Járásbíróság 22.P.20.083/2018/27. keresetlevelet

visszautasító végzése, valamint a Kecskeméti Törvényszék 5.Pkf.20.390/2019/2. előbbi helybenhagyó végzése megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogukat, mert az eljáró bíróságok a „jövedelmi-vagyoni helyzetük igazolásának birtokában szándékosan olyan mértékű illeték megfizetésére” kötelezték az indítványozókat, melyre nem képesek, majd az illeték megfizetésének hiányára hivatkozással keresetlevelük visszautasításra került. Az eljáró bíróságok a költségkedvezmény iránti kérelmük elbírálásának jogellenességével, valamint az illeték nemteljesítésére hivatkozással megfosztották az indítványozókat az Alaptörvényben biztosított alapjoguktól, a bírósághoz fordulás jogától, a tisztességes eljáráshoz való joguktól, valamint a jogorvoslathoz való joguktól.

- [8] Álláspontjuk szerint a kérelem elbírálásához szükséges nyomtatványt, valamint a mellékletül előírt dokumentumokat az eljáró bíróság rendelkezésére bocsátották, a nyomtatványon minden releváns adatot megadtak, és becsatolták 2018. január 17. napját megelőző jövedelmi viszonyaik igazolását is. Az I. és III. rendű felperesek a kérelmüket és a vagyoni adataikat közösen, egy nyomtatványon terjesztették elő.
- [9] Az indítványozók álláspontja szerint a költségmentességre, illetőleg költségfeljegyzési jog engedélyezésére irányuló kérelmüket elutasító végzés meghozatalát – a soronkívüliségre vonatkozó előírásokat megsértve – két olyan hiánypótlási felhívás előzte meg, melyek valótlan indokokon alapultak. Valótlannak tartották az eljáró bíróság azon állítását, mely szerint az indítványozók a költségmentesség iránti kérelmüket nem a megfelelő nyomtatványon nyújtották be, továbbá azt is, hogy a III. rendű felperes nem nyújtott be költségmentesség iránti kérelmet, hiszen a III. rendű felperes kérelme az I. rendű felperessel együtt, ugyanazon a nyomtatványon lett előterjesztve. Az eljáró elsőfokú bíróság olyan, a jövedelmi adatok alátámasztására szolgáló okiratokat kért tőlük, amiket indítványozók már eredeti kérelmük mellékleteként becsatoltak. Nehezményezték továbbá azt is, hogy az első fokon eljáró Járásbíróság a költségmentesség elutasítása esetére kért költségfeljegyzési kérelemről döntésében nem rendelkezett. Az indítványozók álláspontja szerint alaptörvény-ellenes helyzetet idézett elő azzal is, hogy a végrehajtás megszüntetése iránti kereseti kérelmükben hivatkozott végrehajtási eljárások felfüggesztéséről döntést nem hozott, megsértve ezzel az észszerű határidő betartásának és a méltányos elbírálásnak a követelményét.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az Abtv. 56. §-a alapján azt kellett megvizsgálnia, hogy a támadott döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, azt az Abtv. 27. §-a szerint a benyújtásra jogosultak és érintettek nyújtották be, rendes jogorvoslati joguk kimerítését követően.
- [12] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése kimondja, hogy az Alkotmánybírósághoz benyújtott alkotmányjogi panasznak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek követelményeit az 52. § (1b) bekezdése sorolja fel. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés(ek) miért ellentétes(ek) az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [13] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kecskeméti Törvényszék 5.Pkf.20.390/2019/2. számú végzése, valamint a Kecskeméti Járásbíróság 22.P.20.083/2018/27. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását, és megsemmisítését kérték az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való joguk sérelmére alapozva.
- [14] Kérték továbbá, hogy az Alkotmánybíróság függesse fel az indítványozókkal szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat, és erről értesítse az illetékes végrehajtót.
- [15] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság jelen döntésében is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke a közigazgatási hatósági eljárás és nem a bírósági felülvizsgálat vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét {3081/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [8]; 3010/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}, így a bírósági eljárás tisztességével összefüggésben a XXIV. cikkekre nem alapítható alkotmányjogi panasz. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz a XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak.
- [16] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatosan az alábbiakat állapította meg.
- [17] Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében nem elvárás az indítványozókkal szemben, hogy alkotmányjogi érvelésként részletesen kimunkált indokokat terjesszenek elő, azonban annyinak ki kell derülnie, hogy az indítványozó szerint mi az általa megjelölt alkotmányos jog lényeges tartalma, vagy tartalmi eleme, mellyel a támadott bírói döntések ellentétben állnak, és be kell mutatnia azt a logikai kapcsolatot, mely az alkotmányos jog sérelmére vezethetett {3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [17]}.

- [18] Az indítványozó által állított alapjogi sérelmekkel összefüggésben előadott érvek valójában az ügyben meghozott, költségkedvezmény iránti kérelmet elutasító – és azt helybenhagyó – bírósági döntések megállapításainak tartalmi és nem alkotmányossági kritikáján alapulnak, és nem a keresetlevelet elutasító – és azt helybenhagyó – végzések alaptörvény-ellenességének alátámasztására irányulnak. Az indítványozók a bíróságoknak a költségkedvezmény iránti kérelem elbírálásával kapcsolatos eljárását, valamint jogalkalmazását vonták kritika alá, és a támadott végzésekben foglalt döntéseket, azok hátrányos voltát tekintik alapjogi sérelemnek. Az indítványozók valamennyi általuk megjelölt alapjog sérelmét kizárólag ebből, vagyis a saját és az eljáró bíróságok álláspontjának eltéréseiből, a rendelkezésre álló nyilatkozatok és igazolások, illetve egyes jogszabályi rendelkezések, valamint az azokból levont következtetések értékelésének, értelmezésének különbözőségéből vezette le.
- [19] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó, és nem pedig az Alkotmánybíróság számára fenntartott feladat [elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése is a bíróságok, és nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki [elvi rögzítést lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]]. Az Alkotmánybíróság a bíróságok döntéseit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntések alaptörvény-ellenes lesznek [3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [29]], ennek lehetősége az Alkotmánybíróság megítélése szerint azonban az alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben nem merült fel.
- [20] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában rögzített határozott kérelem követelményének; nem indokolja értékelhetően az összefüggést a támadott döntések és az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései között.
- [21] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság függessze fel az indítványozókkal szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat, és erről értesítse az illetékes végrehajtót.
- [22] Az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen, a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére hívhatja fel a bíróságot, ha az az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a várható döntésre tekintettel, vagy súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében, vagy más fontos okból indokolt, és a bíróság az 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók alkotmányjogi panaszukban nem a támadott döntés(ek) végrehajtásának felfüggesztését kérték, kérelmük azon végrehajtási eljárások felfüggesztésére irányult, melyek megszüntetésére irányult volna az általuk indítani kívánt peres eljárás.
- [24] Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz a felfüggesztés iránti kérelem tekintetében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, valamint a 61. § (1) bekezdésében foglaltaknak.
- [25] 3. A fent kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (2)–(3) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 52. § (1b), valamint a 61. § (1) bekezdésében foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. december 10.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/919/2019.

• • •